

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrivm Miracvlorvm Et Historiarvm Memorabilivm Lib. XII

Caesarius <Heisterbacensis>

Antverpiae, 1605

De monacho apostata, qui in bello confessus, & in confeßione contritus,
elegit duo milia annorum esse in purgatorio. cap. 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-13177

LIBER SECVNDVS.

terra gramen gignitur, & ex gratia liberoq; arbitrio, vt dictum est, motus contritionis oritur. Herba fructificat, cum idem motus liberum arbitrium ad satisfactionem mouet. Sterilis est terra sine pluuia, & absque fructu liberum arbitrium sine gratia; nihil operatur pluuia sine terra, quia sicut auctoritas dicit: Qui fecit te sine te, non te iustificat sine te. Vnde Apost. Non ego, sed gratia Dei mecum. **APOL.** Quot sunt species contritionis? **CAES.** Duæ, interior scilicet & exterior interior est in amaritudine cordis, exterior in afflictione corporis: de illa per Psalmistam dicitur: Cor contritum & humiliatum Deus non despicias: de ista verò Ieremias: Maledictus homo, qui prohibet gladium suum à sanguine, id est à pœna peccati, per quam corpus affligitur. **APOLLONIVS:** Iam perpendo, quòd maxima sit virtus contritionis. **CAESARIVS:** Tanta est eius virtus, vt sine illa in adultis, qui actuale addiderunt originali, infructuosus sit baptismus, sterilis confessio, inutilis satisfactio. Ecce hinc habes, quòd contritio in non baptizatis, baptismus sit primus: in baptizatis, post lapsum, secundus. Baptismo igitur contritionis baptizatus est Iatro in cruce, Maria Magdalena ad pedes Saluatoris. Quòd culpam, quantumlibet magna sit, deleat contritio, subiecto doceberis exemplo.

CAPVT II.

IVVENTIS quidam nobilis conuersus est in quadam domo ordinis nostri, habebat autem Episcopum quendam cognatum, à quo vnicè amabatur, qui cognita eius conuersione, ad monasterium venit, & vt rediret ad seculum, verbis quibus poterat suavit, sed persuadere non potuit. Anno probationis expleto, factus est monachus, & non multo post gradatim ascendens in sacerdotem est ordinatus. Qui suadente diabolo, à quo primus homo eiectus est de paradiso, oblitus voti, oblitus sacerdotii, & pessimum est, creatoris sui, ordinem deseruit; & quia ad parentes redire erubuit, prædonibus, quorum multitudo Rutta vocatur, se coniunxit. Qui ita datus est in reprobum sensum, vt qui prius bonus erat melior, postea malis fieret deterior. Accidit vt in

Aug. ser.

15. de verbis

Apostoli.

1. Cor. 15

Psal. 50.

Iere. 48.

Luc. 237

Contritione deleri culpam.

Exec. 11

obsidione cuiusdam castris, telo percussus & perfossus, ad extrema deueniret, deportatus est a sociis in quandam villam, adhibitis quibusdam, qui ei ministrarent; & cum nulla spes esset euadendi mortem temporalē, hortabantur ad confessionem, vt saltem illius beneficio mortem euaderet aeternam; quibus respōdit, quid mihi prodesse posset confessio, qui tanta & tam innumera feci mala; qui tam enormia commisi scelera? Ad hac illi: Maior est Dei misericordia, quam iniquitas tua: vix tādē, importunitate victus illorū, ait: Vocate sacerdotem, qui cum vocatus adesset, & coram infirmo sederet, pius Dominus, qui potens est auferre cor lapideum, & dare cor carneum, tantam cordi eius contulit contritionem, vt saepe confessionem susciperet, & propter lacrymas & singultus totiens in voce deficeret. Tandem collecto spiritu in huiusmodi verba prorupit; Domine peccaui super arenam maris, monachus fui ordinis Cisterciensis, & in ordine sacerdos factus, ordinem, peccatis meis exigentibus, deserui; & non mihi suffecit quod apostataui, sed & praeconibus me coniunxi, quos in crudelitate superauit; quibus illi tollebant substantiam, ego abstuli vitam; nemini parcebat oculus meus: si illi quandoque parcebant humana ducti miseratione, ego cordis mei impellente malitia, nemini, quantum in me fuit, parcere potui: multorum vxotes & filias violauit, incēdiis plurima vastauit. Enumerauit & alia quam plurima, quodammodo naturam humanam excedentia. Talibus sacerdos auditis, peccatorum eius enormitate territus, sicut stultus fuit, ita & stultē respondit: Maior est, inquit, iniquitas vestra, quam vt veniam mereamini: respondit ille; Domine, literatus sum, sapius audiui & legi, quia nulla sit cōparatio humanę malitię ad diuinam bonitatem: ait enim per Prophetam

Exec. 33. Ezech. In quacumque hora peccator ingemuerit, saluus erit. Item: Nolo mortem peccatoris, sed vt conuertatur & viuat. Rogo vos ergo intuitu diuinę misericordię, vt aliquam mihi dignemini pœnitentiam iniungere. Et sacerdos: Nescio, quid tibi iniungere debeam,

debeam, quia homo perditus es; respōdit monachus: Domine, ex quo non sum dignus à vobis recipere pœnitentiam, ego mihi ipse pœnitentiam iniungam: eligo enim duo millia annorum esse in purgatorio, vt post illos misericordiam inueniam coram Deo. Positus siquidem fuerat inter duas molas, timorem videlicet gehennæ & spem gloriæ. APOLLONIVS: Vt quid tam pròlixum terminum elegit? CÆSARIVS: Quia & magnitudinem peccatorum suorum considerauit, & pœnam temporalem respectu æternæ pœnæ quasi momentum reputauit. Dicebat iterum sacerdoti: Ex quo negastis mihi medicinam satisfactionis, peto vt non fraudetis me à viatico sacræ communionis. Respondit ei stolidus sacerdos: Si tibi ausus non fui iniungere pœnitentiam, quomodo præsumam tibi dare Christi corpus & sanguinem? Et cum ad neutrum acquiesceret, vnicam tandem rogauit petitionem, dicens: Statum meum in scedula scribere volo, & vos deferre eam debetis tali Episcopo cognato meo, ex nomine eum designans, spero quia pro me orabit. Et promisit Sacerdos. Mortuus est monachus, & ad purgatorium deportatus. Et venit sacerdos ad Episcopū, defuncti literas ei deferens, quas cum legisset, amarissime fleuit, dixitque sacerdoti, nunquam tantum dilexi hominem, dolui de apostasia, doleo de morte, dilexi viuum, diligam mortuum, quia iuari potest, & contritus obiit, orationibus ecclesiæ meæ non carebit; & conuocans prælatos episcopatus sui, Abbates scilicet, Decanos, Priores & Pastores ecclesiarum, vel quibus commissa fuerat cura animarum, & hoc ipsum demandans monasterijs sanctimonialium, rogās eum multa humilitate & instantia, viua voce præsentem, literis absentes, vt omnes speciales orationes, quas ipse iniunxit, illo anno animæ iam dicti defuncti impenderent, tam in Missis, quam in Psalmis. Ipse verò præter Missas, & eleëmofynas, ac orationes peculiare, quas pro eo fecit, singulis diebus hostiam salutarem pro absolute animæ eius immolauit. Quòd si forte in maxima necessitate, vel infirmitate, hoc per se-

ipsum facere non potuit, alter defectum illum suppleuit. Anno completo, in fine Missæ, post altare stans defunctus, apparuit Episcopo, pallidus, exilis, macilentus, in veste pulla; vultu habituq; statum suum bene declarans, quem cum interrogasset, quomodo haberet, vel vnde veniret, respondit: In pœnis sum, & de pœnis venio, sed gratias ago charitati tuæ, quia annus iste propter eleemosynas & orationes tuas, atque beneficia Ecclesiæ tuæ, mihi exhibita, abstulit mihi mille annorum pœnas, quas sustinere habebam in purgatorio: quod si adhuc vno anno similem mihi impenderis opem, omnino liberabor. Audiens hoc Episcopus, lætus effectus, Deo gratias egit, missisq; literis ad ecclesias, siue monasteria, visionem omnibus exposuit, & vt adhuc vno anno iniunctas seruarēt orationes obtinuit. Episcopus verò annū sequentē præcedenti continuauit, tãto in exhibitione feruentior, quanto iam de liberatione securior. Expleto anno, cū Episcopus missam pro eo celebraret, iterum adfuit illic in cucullâ niuea, & facie serenata, dicens sibi omnia optata succedere, & ait Episcopo: Remuneret Deus omnipotens charitatē tuā sanctissime pater, quia propter tuā sollicitudinē ereptus de pœnis, iã ingredior gaudiū Domini mei; & ecce isti duo anni reputati sunt mihi pro duobus millib⁹ annorū: & nō vidit eū amplius. **APOLLON.** Valde lætificant ista; sed duo mihi occurrunt admiratione digna, primum est virtus contritionis, per quā meritò dānandus, dignus effectus est vita æterna: Secundum est virtus orationum, per quam tam cecleriter liberatus est a pœna purgatorii. **CÆSARIUS:** Licet magna virtus sit in vtroque, amplior tamen inuenitur in contritione; orationes enim ecclesiæ, siue eleemosynæ, nō sunt de substantia meriti; valēt quidē defuncti minuere pœnam, sed nō possunt augere gloriā. **APOLLONIVS:** Miror etiam, q̄ homo apostata in habitu seculari mortuus & sepultus, in cuculla apparuit. **CÆSARIUS:** Contritio de apostate monachum fecit, & vestem secularem in cucullam conuertit. **APOLLONIVS:** Vellem mihi hoc euidētiori exemplo probari.

CASARIVS: Exemplum ad manum est.

CAPVT III.

BEATVS Bernardus, sicut quidam sacerdos re-
tulit religiosus, monachum quendam habuit,
in quo hoc quod queris, per virtutem cōtriti-
onis Deus manifestius ostendit: multa adhuc à vetera-
nis, qui eundē viderunt, quorum adhuc quidā in do-
mo nostra supersunt, narrari solēt, quæ non sunt scri-
pto mandata. Monachus idem, de quo cœpit sermo,
suadente inimico, habitum deposuit, & parciā quan-
dam, eodē cooperāte, regēdā suscepit: erat quippe sa-
cerdos. Et quia saepe peccatū peccato punitur, deser-
tor ordinis in vitiū labitur libidinis; concubinā, sicut
multis cōsuetudinis est, ad sibi cohabitādū accepit, de
qua & liberos genuit. Accidit vt post annos plurimos,
miserante Deo, qui neminem vult perire, sanctus Ab-
bas per villam, in qua monachus habitauit, transfret,
& ad domū illius hospitādi gratia diuerteret: quem
ille bene cognoscens, & quali proprium patrem cum
multa reuerētia excipiens, deuotē ministrauit, & tam
ipsi, quā sociis, ac iumentis, necessaria copiosē pro-
curauit, non tamen recognitus est ab Abbate. Manē
cū vir sanctus, dictis matutinis, paratus esset ad eun-
dum, nec posset loqui sacerdoti, eo quod maturius
surgēs isset ad ecclesiā, ait filio ipsius sacerdotis; Vade,
defer nunciū istud domino tuo; erat autē puer mutus
à natiuitate. Qui præcepto obediēs, & etiā præcipien-
tis virtutem in se sentiens, ad patrē cucurrit, & sancti
patris verba, verbis valde absolutē expressis, dicens:
Hæc & hæc mandat tibi Abbas. Pater primam vocem
filii audiens, & præ gaudio lacrymās, vt secūdō & ter-
tiō eadē verba repeteret admonuit, & quid sibi Abbas
fecerit, diligēter inquisiuit. Cui ille; Nihil aliud mihi
fecit, sed solūmodo verbis dixit mihi: vade dic domino
tuo verba hæc. Ad tā euidēs miraculū sacerdos cōpun-
ctus, festināter ad sanctū virū venit, seque cū lacrymis
ad pedes illi⁹ prostrauit; Domine pater, inquit mona-
chus, vester talis ac talis fui, & tali tēpore a monaste-
rio recessi, rogo igitur paternitatem vestram, vt liceat

*Cōtritiō
ex apostata facit
monachum.*

D 4

mibi